

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра банківської справи

**«Допустити до захисту»
Завідувач кафедри_**

(підпис)

д.е.н., доц. Жердецька Л.В.
(прізвище та ініціали)

“ ”

20 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

за магістерською програмою професійного спрямування
«Управління діяльністю банків на фінансовому ринку»

на тему:

**«ФОРМУВАННЯ ВАЛЮТНОЇ ПОЛІТИКИ
НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ»**

Виконавець:

студентка 6 курсу ЦЗФН

Руденко Н. _

Науковий керівник:

к.е.н., доц. Сергєєва О.С. _

ОДЕСА - 2019

ЗМІСТ

	стор
ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ВАЛЮТНОЇ ПОЛІТИКИ	6
1.1. Сутність, цілі та зміст валютної політики	6
1.2. Методичні підходи до формування валютної політики	13
1.3. Інструменти реалізації валютної політики	19
Висновки до першого розділу	26
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА СУЧАСНИХ ТРЕНДІВ У ФОРМУВАННІ ВАЛЮТНОЇ ПОЛІТИКИ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ ...	28
2.1. Еволюція розвитку валютної політики НБУ та особливості її сучасного етапу	28
2.2 Аналіз впливу інструментів валютної політики на досягнення цілей грошово-кредитної політики	38
2.3. Моделювання факторів впливу на валютний курс	51
Висновки до другого розділу.....	58
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ВАЛЮТНОЇ ПОЛІТИКИ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ	60
3.1. Зарубіжний досвід реалізації валютної політики в умовах фінансової нестабільності	60
3.2. Напрями удосконалення валютної політики НБУ	70
Висновки до третього розділу.....	75
ВИСНОВКИ	76
Список використаних джерел	79
Додатки	86

ВСТУП

Сучасні глобалізаційні процеси у світі приводять до того, що макро-економічну політику у різних країнах світу, у тому числі й Україні, варто розглядати в контексті світогосподарських зв'язків відкритої економіки. Висока частка експорту у ВВП України, істотна залежність від зовнішніх запозичень, прив'язка внутрішніх цін до курсу долара США та великі обсяги доларових кредитів впливають на вибір оптимальної валютної політики, яку проводить Національний банк України, що є доволі важливою проблемою. Постійне дослідження особливостей, методів, інструментів та форм реалізації валютної політики, зокрема у інших країнах світу, створює підґрунтя для формування теоретичних засад, аналізу можливостей застосування в умовах української економіки та зрештою вибору найефективніших напрямів формування та впровадження валютної політики збоку НБУ.

Зазначені проблеми стають дедалі актуальнішими за умов підписання Україною Угоди про асоціацію з ЄС, а їх вирішення є необхідним для забезпечення подальшої інтеграції національної економіки у глобальний економічний простір. Однією з умов успішності інтеграції економіки України у світове співтовариство є трансформація валютної політики та інструментів її реалізації, зокрема збоку Національного банку України.

Дослідженню проблем валютної політики присвячено достатньо велику кількість наукових робіт. Теоретико-методологічні основи валютної політики було закладено у роботах А. Деміргук-Канта, Р. Дорнбуша, М. Єршова, Б. Ейхенґріна, Л. Красавіної, П. Кругмана, Р.Манделла, М. Обстфельда, К. Рейнхарта, К. Рогоффа, П. Роуз, Н. Рубіні, Дж. Сакса, Дж. Френкеля. В українській економічній науці окремі питання формування та реалізації валютної політики Національного банку України в умовах ринкових перетворень досліджувалися у роботах Я. Белінської, О. Береславської, О. Боришкевич, А. Гальчинського, Ю. Гаркуши, М. Дибі, О. Дзюблюка, Ю. Деркач, Л. Жердецької, Ф. Журавки, В. Коваленко, О. Колодізева,

Л. Кузнєцової, В. Міщенко, О. Петрика, Л. Примостки, М. Савлука, О. Сергєєвої, Л. Сисоєвої, В. Шумської, С. Шелудька та ін.

Надаючи належне доробку зокрема вітчизняних науковців, зауважимо, що сучасний стан розробки наукової проблеми характеризується суперечливими підходами до розуміння змісту валютної політики, її модифікації в умовах економічної інтеграції, що свідчить про необхідність продовження наукових пошуків. Актуальним залишається обґрунтування основних напрямів формування валютної політики НБУ, її та трансформація та адаптація до норм європейського економічного та валютного союзу.

Вагомість окреслених проблем та їх практична значимість зумовили вибір теми дипломної роботи, визначили її мету та завдання.

Метою роботи є дослідження особливостей формування валютної політики НБУ та надання рекомендацій щодо можливих напрямів її трансформації.

Для досягнення поставленої мети були визначені наступні завдання:

- визначити сутність, цілі та зміст валютної політики центрального банку;
- дослідити методичні підходи до формування валютної політики центрального банку;
- визначити сутність інструментів реалізації валютної політики;
- визначити етапи еволюції вітчизняної валютної системи та розглянути особливості валютної політики НБУ на кожному з них;
- проаналізувати вплив окремих інструментів валютної політики НБУ на досягнення цілей монетарної політики;
- обґрунтувати пропозиції щодо вибору інструментів валютної політики, які найбільш узгоджуються із поточним станом розвитку країни;
- дослідити досвід провідних країн світу у формуванні та реалізації валютної політики в умовах фінансової нестабільності;
- запропонувати напрями трансформації валютної політики Національного банку України в умовах євро інтеграційного вектору розвитку національної економіки.

Об'єктом дослідження є процес формування валютної політики Національного банку України.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти формування та реалізації валютної політики Національного банку України.

Методи дослідження. У процесі дослідження використано сукупність загальнонаукових та специфічних методів наукового пізнання, а саме: аналіз, синтез, наукова абстракція, порівняння та аналогія (при розгляді наукових підходів до визначення сутності, цілей та завдань валютної політики держави); структурно-функціональний метод (при аналізі елементів валютних систем); історико-логічний метод, статистичний аналіз та узагальнення (при систематизації періодів розвитку валютної політики України); методи порівняння, експертних оцінок, синтезу, індукції та дедукції (при дослідженні та систематизації критеріїв ефективності валютної політики держави), метод регресійного аналізу (при розрахунку достатності золотовалютних резервів НБУ).

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативно-правові документи з питань грошово-кредитної та валютної політики, статистичні та аналітичні дані НБУ, Державної служби статистики України, Міністерства фінансів України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України; аналітичні матеріали Європейського Центрального Банку, Міжнародного валютного фонду, Світового банку інших міжнародних фінансових організацій та центральних банків країн ЦСЄ; публікації зарубіжних та вітчизняних авторів з питань валютного регулювання, трансформації світової валютно-фінансової системи.

ВИСНОВКИ

У роботі наведено теоретичні і методичні положення щодо формування та реалізації валютної політики Національного банку України та практичні рекомендації щодо її удосконалення.

За результатами магістерської роботи, зроблено наступні висновки:

1. На основі узагальнення наукових підходів до трактування поняття «валютна політика» запропоновано розглядати її як комплекс заходів, здійснюваних у сфері міжнародних валютних відносин як центральним банком, так й органами державного управління, що полягає у встановленні довгострокових орієнтирів, створенні науково-практичного забезпечення їх реалізації та корегуванні цих орієнтирів відповідно до результатів їх практичного досягнення.

2. Визначено, що формування валютної політики Національного банку України – це комплекс дій центрального банку, спрямований на визначення загальних принципів, які формують умови здійснення міжнародних відносин, зокрема принципи курсоутворення, нагляду та регулювання валютних відносин, визначення довгострокових (стратегічних) цілей валютної політики, які б узгоджувались із загальноекономічними цілями розвитку держави та цілями грошово-кредитної політики НБУ; визначення інструментів реалізації обраних стратегічних цілей, які узагальнено складаються з адміністративних (нормативно-законодавча база) та економічних інструментів реалізації валютної політики. Реалізація валютної політики – це комплекс дій, спрямований на досягнення стратегічних цілей, визначених валютною політикою.

3. Запропоновано розглядати процес формування та реалізації валютної політики НБУ як такий, що складається з 6 етапів, з яких перші три, а саме етапи узгодження із загальними принципами державної валютної та грошово-кредитної політиками, обґрунтування теоретичних концепцій, на яких базується валютна політика, та вибір інструментів її реалізації відносяться до процесу формування валютної політики, тоді як на наступних етапах

здійснюється її реалізація.

4. Визначено, що інструменти валютної політики — це прийоми, важелі, методи, які використовуються для впливу на валютні відносини суб'єктів ринку з метою реалізації завдань валютної політики НБУ. До основних інструментів валютної політики відносять дисконтну політику, девізну політику, вибір режиму (системи) валютного курсоутворення, управління державними валютними фондами, зовнішніми державними запозиченнями, валютне регулювання та контроль.

5. Ретроспективний огляд надав змогу виокремити п'ять етапів у становленні та розвитку валютної системи України, а аналіз особливостей діяльності НБУ на кожному з них дозволив дійти висновків про провідну роль НБУ у зазначених процесах. Нині Україна знаходиться на етапі реформування та трансформації валютної системи, метою якого є подолання наслідків фінансової кризи, створення умов для вільного руху капіталу, лібералізація валютного ринку та забезпечення стабільності національної грошової одиниці.

6. Доведено, що чинником досягнення стратегічних цілей монетарної політики НБУ – підтримка цінової стабільності, сприяння фінансовій стабільності та додержання стійких темпів економічного зростання – є стабільність курсу національної валюти. Аналіз інструментів, що використовують Національним банком, свідчить, що валютні інтервенції НБУ залишаються одним з найвпливовіших інструментів валютної політики.

7. Запропоновано модель прогнозного розрахунку курсу гривні до долару США та з'ясовано, що ревальвація гривні протягом 2019р. зумовлена появою нових чинників, які є наслідками структурних змін в економіці України, а саме збільшення обсягів експорту, появи нових статей експорту, зокрема зростання експорту сегменту ІТ- технологій, зростання іноземних інвестицій на ринку внутрішніх державних позичок тощо. Разом з тим, наявність суб'єктивних чинників, які мають непрогнозований характер, створюють потенційні загрози для валютного ринку країни.

8. Проаналізовано досвід країн пострадянського простору щодо

формування та реалізації валютної політики та визначено, що режим інфляційного таргетування є одним з найбільш популярних у світі. Важливим елементом у реалізації валютної політики є вибір режиму валютних курсів, при цьому більшість країн віддає перевагу режиму плаваючих валютних курсів. Внаслідок світової фінансової кризи 2008р., завданням валютної політики центральних банків як розвинутих, так й країн, що розвиваються, поступово стає вирішення проблем нейтралізації впливу на валютні ринки зовнішніх шоків.

9. Серед напрямів удосконалення та трансформації валютної політики НБУ запропонована активізація інтеграції валютної політики НБУ із валютною політикою країн, які входять до Європейського економічного і валютного союзу. Доведено, що підвищенню валютної безпеки держави сприятиме зменшення залежності економіки країни від долару США, для чого запропоновано розробити комплекс мір по сприянню валютної диверсифікації структури заощаджень, заборгованості і поточних платежів (як державних, так і комерційних), зокрема для мінімізації витрат від різноспрямованого руху курсів основних світових валют. Важливим напрямом трансформації валютної політики НБУ має стати диверсифікація структури міжнародних резервів за рахунок розширення переліку валют, що в нього входять. Зокрема, до складу резервів варто включити юань, оскільки у цієї валюти є перспективи стати міжнародною.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Наговицин А. Г. Валютная политика / Наговицин А. Г. - М.: РАН, Институт внешне-экономических исследований, 2000. - 512 с.
2. Белінська Я. Валютний механізм і принципи його структурування / Белінська Я. // Економіка України. - 2006. - № 5. - С. 19-27.
3. Береславська О. І. Валютна політика України: теорія та практика: монографія / О. І. Береславська; Держ. податк. адмін. України [та ін.]. - Ірпінь: Нац. ун-т ДПС України, 2010. - 330 с.
4. Бункина М. К. Основы валютных отношений / Бункина М. К., Семенов А.М. - М. : Юрайт, 1998. - 205 с.
5. Щербакова О. Валютна політика Національного банку України / Щербакова О. // Вісник Національного банку України. - 2007. - №6. - С.6-9.
6. Пасічник О.В. Валютно-курсова політика та механізм її реалізації в Україні: Автореф. дис... канд. екон. наук: 08.02.03 / О.В. Пасічник; Київ. нац. екон. ун-т. — К., 2004. — 19 с.
7. Іскоростенський А.М. Правове регулювання валютних відносин в Україні: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / А.М. Іскоростенський. - Ірпінь., 2008. - 20 с.
8. Журавка Ф.О. Валютна політика в умовах трансформаційних змін економіки України: монографія / Ф.О. Журавка. - Суми: Ділові перспективи. - ДВНЗ «УАБС НБУ», 2008. - 334 с.
9. Дзюблюк О. В. Валютна політика [Текст] : підручник / О. В. Дзюблюк. - К. : Знання, 2007. - 422 с.
10. Марена Т.В. Формування валютної політики країн світу в сучасних умовах: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.08 - гроші, фінанси і кредит / Т.В. Марена. - Донецьк: Дон. нац. ун-т, 2008. - 20 с.
11. Пупликов С.И. Валютная политика в республике Беларусь на современном этапе: сущность, направления развития и механизм реализации / С.И. Пупликов

// Экономика и управление. - 2006. - № 3. - С. 11-15.

12. Качалич А.Г. Валютная политика стран с трансформируемой экономикой в условиях финансовой глобализации: автореф. дис... канд. экон. наук: 08.00.10 / А.Г. Качалич; Российская экономическая академия им. Г.В. Плеханова. — М., 2004. - 18 с.

13. Мироненко Г.В. Інструменти валютної політики в системі регулювання дисбалансу зовнішніх платежів / Г. В. Мироненко // Технологический аудит и резервы производства - 2014 - №3/3 (17). - С. 54 - 67.

14. Шелудько С. А. Аналіз сучасних підходів до визначення економічної сутності валютного регулювання / С. А. Шелудько // Науковий вісник ОНЕУ. – 2015. – № 3 (223). – С. 181–195.

15. Лагутін В.Д. Бюджетна та монетарна політика: координація в трансформаційній економіці: [монографія] / Лагутін В.Д. - К.: Київ.нац.торг.-екон.ун-т. 2007

16. Про Національний банк України: Закон України від 20 травня 1999 р. № 679-XIV зі змінами і доповненнями. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>

17. Гальчинський А. С. Теорія грошей : навчально-методичний посібник / Гальчинський А. С. - К. : Основи, 1998. - 413 с

18. Монетарна політика Національного банку України: сучасний стан та перспективи змін / За ред. В. С. Стельмаха. - К.: Центр наукових досліджень Національного банку України, УБС НБУ, 2009. - 404 с

19. Єпіфанова М.А. Інструменти валютного регулювання: сутність, класифікація, характеристика / М.А. Єпіфанова // . - 2010. - Валютне регулювання [Текст] : навч. посіб. / В. А. Ющенко, В. І. Міщенко. - К. : Знання, 1999. - 359 с.

20. Александрова М. М. Гроші. Фінанси. Кредит [Текст] : навч. метод. посібник / М. М. Александрова, С. О. Маслова. - 2-ге вид., перероб. і доп. - К. : ЦУЛ, 2002. - 336 с.

21. Горлякова М.В. Валютное регулирование в современной экономической политике России / М.В. Горлякова // Проблемы современной экономики. - 2007. -

№1(21). - С.68.

22. Гроші та кредит [Текст]: підручник / А. М. Мороз, М. Ф. Пуховкіна, М. І. Савлук та ін. ; за ред. д-ра екон. наук, проф. А. М. Мороза і канд. екон. наук, доц. М. Ф. Пуховкіної. - К. : КНЕУ, 2005. - 556 с.

23. Зверяков М. І. Управління фінансовою стійкістю банків: навчальний посібник [Текст] / М. І. Зверяков, В. В. Коваленко, О. С. Сергеева. - Одеса: Атлант, 2014. - 484 с.

24. Зверяков М. І. Пізнавальний потенціал політичної економії [Текст] / М. І. Зверяков // Економічна теорія . – 2012. – № 3. – С. 5–14.

25. Шелудько С. А. Особливості процесу становлення та розвитку валютного регулювання в Україні / С. А. Шелудько // Економіка в сучасних умовах: стан, проблеми та пошук шляхів їх подолання: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 26-27 червня 2015 р. – Львів: ЛЕФ, 2015. – Ч. 2. – С. 109–112.

26. Монетарна політика Національного банку України: сучасний стан та перспективи змін / За ред. В. С. Стельмаха. - К.: Центр наукових досліджень Національного банку України, УБС НБУ, 2009. - 404 с

27. Гнучкий режим курсоутворення: етапи запровадження та можливі наслідки для економічного розвитку України: науково-аналітичні матеріали. Випуск 15. / Міщенко В.І., І.А. Нідзельська, А.П. Кулінець, С.О. Шульга. Національний банк України. Центр наукових досліджень, – 2010. – 124 с.

28. Офіційний сайт НБУ, Статистика фінансового сектору [Електронний ресурс]. - Режим

доступу:<https://bank.gov.ua/statistic/sector-financial/data-sector-financial#1ms>

29. Новий курс: реформи в Україні. 2010 -2015. Національна доповідь / за заг. ред. В. М. Гейця [та ін.]. - К.: НВЦ НБУВ, 2010. - 232с.

30. Унковська Т. Є. Системне розуміння фінансової стабільності: розв'язання парадоксів / Т. Є. Унковська // Екон. теорія. - 2009. - № 1. - С. 1433. - у[^].

31. Унковська Т. Є. Макроекономічне моделювання: сучасні виклики і перспективи розвитку / Т. Є. Унковська // Екон. теорія. - 2013. - № 1. - С. 43-60.

32. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. Режим доступу:

<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/9S4011/page>

33. Постанова Правління НБУ №391 «Про затвердження Комплексної програму розвитку фінансового сектору України до 2020 року»
34. Постанова Правління НБУ № 541 «Про Основні засади грошово-кредитної політики на 2016 - 2020 роки»
35. Береславська О.І. Доларизація та її негативний вплив на фінансову безпеку / О.І. Береславська// Сучасні проблеми фінансового моніторингу: збірник наукових праць зв матеріалами III Всеукраїнської науково -практичної конференції. - Ірпінь, 2013. - С. 30-33
36. Державна служба статистики - http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/zed.htm
37. «Управління міжнародними резервами України», Київ, січень 2018р. Електроний ресурс: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=62818486>
38. Манталюк О. В. Особливості моделювання курсу національної валюти в умовах економічної кризи / О. В. Манталюк. // Вісник ХНУ. – 2016. – №4. – С. 170–172.
39. Олійник А. А. Національна валютна система в умовах глобалізації / А. А. Олійник // Економічний простір. – 2016. – № 110. – С. 27–38.
40. Лук'яненко Д. Г. Міжнародна економіка : підручник / Д. Г. Лук'яненко, А. М. Поручник, Я. М. Столярчук. — К.: КНЕУ, 2014. — 762 с.
41. Прес-реліз НБУ «Планові обсяги інтервенцій з купівлі валюти на міжбанківському валютному ринку збільшені до 30 млн дол. США на день» від 01.10.2019, <https://bank.gov.ua/news/all/>
42. Барсегян А.Г. Перспективы реформирования мировой валютной системы / А.Г. Барсегян // Ученые записки Таврического национального университета имени В.И. Вернадского. Серия «Экономика и управление». Том 24 (63). - 2011 г.- № 1. -С. 20-27.
43. Береславська О. І. Цільові режими монетарної політики: світовий досвід [Електронний ресурс] / О. І. Береславська – Режим доступу : http://www.asta.edu.ua/vidan/nau_visn/3%2834%29/Finans/bereslavska.php
44. Біленко Ю. І. Валютна політика та її вплив на ефективність функціонування економіки в країнах ЦСЄ / Ю. І. Біленко, О. І. Білоган // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». 2010. – № 682. – С. 243–252.

45. Гончарук І. В. Досвід валютно-курсowego регулювання в трансформаційних економіках / І. В. Гончарук, О. М. Мацько, Г. Є. Шпаргало // Вісник Львівської комерційної академії. – 2010. – Вип. 33. – С. 176–180.
46. Горшкова Н. Валютно-курсова політика: практичний досвід та рекомендації / Н. Горшкова // Вісник НБУ. – 2007. – № 1. – С. 62–66.
47. Дідич З. Режими валютних курсів країн Центральної та Східної Європи / З. Дідич // Схід. – 2011. – № 4(111). – С. 24–27.
48. Кондратюк, Е.Л. О возможной реформе мировой финансовой системы / Е.Л. Кондратюк // Российский институт стратегических исследований [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://www.riss.ru/7commentsId> = 165.
49. Смыслов Д.В. Реформирование мировой валютно-финансовой архитектуры: 1990—2000-е гг. — М.: ИМЭМО РАН, 2009. — 123 с.
50. Струк Т. Концепции реформирования мировой валютной системы / Т. Струк // Банкаускі веснік, чэрвень 2012. - С. 7 - 14.
51. Макаренко М. І. Проблеми зміни монетарної стратегії: зарубіжний досвід і Україна / М. І. Макаренко // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України. – 2005. – № 1. – С. 13–14.
52. Доля валют в мировой торговле, 2014. – Электронный ресурс. – Режим доступа: <http://www.vestifinance.ru/infographics/5812>; Доля доллара США в мировых валютных резервах увеличилась. – Электронный ресурс. – Режим доступа: <http://www.forex.ua/novosti/dolya-dollar-ssha-v-mirovykh-valyutnykh-rezervakh-u-velichilas.html>
53. Оцінка впливу угоди про асоціацію /ЗВТ між Україною та ЄС на економіку України : наукова доповідь / за ред. Акад. НАН України В.М. Геєця, чл.-кор. НАН України, д-ра екон.наук Т.О.Осташко, чл.-кор. НАН України, д-ра екон.наук Л.В.Шинкарук; НАН України, ДУ «І-нт екон. Та прогнозув. НАН України». – К., 2014, - 102 с.
54. Гриценко А. Системна криза як наслідок базової деструкції економіки України і шляхи її подолання / А. Гриценко // Вісник НБУ. – 2014. – № 5(219). –

С. 8–12.

55. Аржевітін С. М. Безумовні умови отримання нового мандата НБУ від суспільства / С. М. Аржевітін // Дзеркало тижня. — 2016. — № 27 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://gazeta.dt.ua/macrolevel/bezumovni-umovi-otrimannya-novogo-mandata-nbu-vid-suspilstva-.html>.

56. Фіскально-бюджетна та грошово-кредитна політика в Україні: проблеми та шляхи посилення взаємозв'язку : монографія / А. І. Даниленко, А. А. Гриценко, В. В. Зимовець та ін. ;

за ред. А. І. Даниленка ; НАН України, Ін-т економіки та прогнозування. — К., 2010. — 456 с.

58. Міщенко С. В. Поєднання функцій стратегічного розвитку та антикризового управління в діяльності центральних банків / С. В. Міщенко, В. І. Міщенко // Актуальні проблеми економіки. — 2016. — № 2. — С. 266—272.

59. Монетарна політика Національного банку України: сучасний стан і перспективи змін : монографія / за ред. В. С. Стельмаха ; Центр наук. дослідж. Нац. банку України. — К. : УБС НБУ, 2009. — 404 с.

60. Тобин Дж. Денежная политика и экономический рост / Дж. Тобин ; пер. с англ. — М. : КД “ЛИБРОКОМ”, 2010. — 272 с.

61. Хансен Э. Денежная теория и финансовая политика / Э. Хансен ; пер. с англ. — М. : Дело, 2006. — 312 с.

62. Hammond G. State of the art of inflation targeting / G. Hammond // CCBS Handbook. — 2012. — No. 29, Febr. — 50 p.

63. Шпенюк О. Досвід використання валютно-курсової політики як інструменту впливу на конкурентоспроможність у країнах, що розвиваються / О. Шпенюк // Вісник Національного банку України. — 2015. — № 4. — С. 48—55.

64. Гонтарева нагадала депутатам, що Нацбанк не відповідає за курс гривні / Інф. агентство УНІАН [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://economics.unian.ua/finance/1256621-gontareva-natsbank-ne-vidpovidaє-za-kur>

s-grivni.html.

65. Національний банк оприлюднюватиме інформацію про надані банкам кредити рефінансування на строк більше 30 днів / Нац. банк України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=14075359.

66. Національні рахунки / Держ. служба статистики [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

67. Дорожня карта Національного банку України з переходу до інфляційного таргетування / Нац. банк України. — 2016. — 16 берез. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=28704716>.

68. Дзюблюк О. В. Проблеми інфляційного таргетування в сучасній економіці / О. В. Дзюблюк // Світ фінансів. — 2015. — № 2. — С. 7—18.

69. Дорогунцов С. І. Розміщення продуктивних сил України: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / С. І. Дорогунцов, Ю. І. Пітюренко, Я. Б. Олійник та ін. — К.: КНЕУ, 2000. — 364 с.

70. Закоморна Н.І. Особливості формування валютної політики в умовах трансформації економіки / Н. І. Закоморна // Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія “Фінанси кредит”. — 2010. — № 1.

71. Инюшин В. В. Эволюция денежно-кредитного регулирования в развитых странах в условиях глобализации. Дис. ... канд. экон. наук: 08.00.14 / В. В. Инюшин — М., 2001. — 130 с.

72. Международные валютно-кредитные и финансовые отношения : учебник / под ред. Л. Н. Красавиной. — 2-е изд., перераб. и доп. — М. : Финансы и статистика, 2000. — 608 с.

73. Полагнин Д. Д. Концептуальні засади валютної політики в Україні / Д. Д. Полагнин // Часопис економічних реформ. — 2012. — № 2 (6). — С.54.

Філіпенко Т. В. Концептуальні засади валютної політики держави / Т. В. Філіпенко // Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право. — 2011. — № 3(11). — С. 166-172.